

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik

Avatangiisit Pinngortitallu

Innarlitsaaliornqarnissaanut Ataatsimiitsitaliaq

aqa@nanog.gl

Allakkap ullua: 16-05-2019

Suliap nr.: 2016-9191

Akt id: 10763582

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmiit

saqqummiussaq,

Avatansiisit Pinngortitallu Innarlitsaaliortneqarnissaanut

Ataatsimiitsitaliamut

1. Aallaqqaasiut

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut apriliip 17-iani 2019 innuttaasuniik naammagittaalliutit ASN-akuerineqarnera 4. Martsip 2019 Nuup Timmisartoqarfia allinissaanut akuersissut pillugu, nassiussivoq. Naalakkersuisoqarfiup ilutigalugu aamma ilanngussat tuliiuttut nassiuppaat:

ASN nassuiaat 14. Novembari 2018-imeersup naalisarnera teknikkertai minillugit

Suliat allattorsimaffiat (hvidbog) Nuup Mittarfeqarfiat allinissaanut januarip 30-soq 2019, aamma ASN akuerineqarnera martsip 4-soq 2019.

Naammagittaalliummut matumuuna Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatini nassiuppai, ilanngussallu kakkiunneqarlutik ingerlaavartumik nassuiarneqartassallutik.

Ilanngussaq A-tut nassiunneqarpoq oqaaseqaat 29. april 2019-imeersoq naammagittaalliummut atatillugu sanatitsisumit Kalaallit Airports A/S-mit suliarineqarnikoq

Naalakkersuisoqarfiup suliami saqqummiussaq imm. 2 innersuussutiutigalugu, inatsisinik innersuussutit imm. 3-mi ataatungaani aamma itisilernerullugillu oqaaseqaatit imm.3-mi, maannagaaq aallaqqaasiummi Naalakkersuisoqarfik Avatangiisit aamma Pinngortitap Innarlitsaaliorneqarnissaanut Ataatsiitsitaliaq naammagittaalliummut atatillugu qinnuigineqassaaq,

Pingaarnertut

Naammagittaalliut itigartissagaat, innersuussutigalugit naammagittaalliortut uppersarsimanngimmassut ataasiarkaarlutik ataatsimulluunniit suliaakkiissutip inernissaata annerusumik soqutigisaqarnissaannut.

tulliullugu

Naalakkersuisoqarfiup, Naammagittaaliornermut Ataatsimiitsitaliaq qinnuigissavaa aaliageqqullugu naammagittaalliuk annerusumik iliuuseqaqqiffigeqqunagu.

2. Suliamik saqqummiussineq

Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaat ilanngunneqarnikoq innersuussutigaa (ilanngussaq B) 30. April 2019-iminngaanneersoq, Nuup timmisartoqarfiata allineqarnissaata ingerlarnganut oqaaseqaat, suliniummut nassuiaammik imalik aamma Atortut ilaasa avatangiisinut sunniutaannik nalilersuineq aamma avatangiisinik nakkutilliinermut akiliutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 27. marts 2013-meersoq naapertorlugu ingerlarngata aqunneqarsimanera.

Naalakkersuisoqarfiup ilassutitut maluginiaqqussavaa nuup timmisartoqarfiata 2.200 meterinut allineqarnissaa nuummiillu nuummullu timmisartumik atlandtikkut ikaarluni timmisartorsinnaalernissaq ukiuni amerlasuuni eqqarsaatigineqartarsimammat misissorneqartarsimallunilu.

Taamanikkut 2005-imi Nuuk aamma Ilulissat kommunerisimasaat Namminersornerullutik Oqartussat ilagalugu suligasuartussanik pilersitsipput, kommuninut taakkununga marlunnuk teknikkikkut, timitaliinissamut aningaasaqarnikkullu siunissami timmisartoqarfeqalernissamut nalilersuisussanngortitaallutik. Suleqatigiissitap april 2007-mi isumaliutersissut saqqummiupaat. Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik siumut pilersaarusiap 2007-mi tamanna apeqqu ilaatigut pilluguttaaq nassuiaammik sanavog.

Namminersorluni Oqartussaaneq atuutilernerata kinguningua Naalakkersuisut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaa pilersippaa, 2011-milu isumaliutissiisumik taanna saqqummiussilluni.

Tamatuma kingorna Inuussutissarsiornermut, Sulisoqarnermut aamma Nunanut allanut Naalakkersuisoqarfiup ingenøritut suliffeqarfik Rambøll qinnuigaa nunatsinni takornariartitsineq siuarsarnissaanut apeqqu qaammasarnissaa siunertaralugu. Rambøll-ip nalunaarusiaa saqqummerpoq aggustusi qaammat 2015 qulequtserlugu "Takornariartitsineq mittarfiit ilusaasa allanngortinnerisigut ineriartorneq siuarsarnerlu.

Isumaliutissiisut taanna saqqummereersoq Kommuneqarfik Sermersooq aaliagerpoq kommunimut pilersaaruk allanngortinniarlugu tappikani timmisartoqarfiup eqqaasa tungii pillugit, tamannalu kinguneraa kommunimut pilersaarummut tapiliuteqarnermik, Kommunimut pilersaarummut tapiliussaq 3E5-2, Nuuk Airport. Taanna kommunimut pilersaarummut tapiliussaq Ilanngussaq C-tut ilanngunneqarpoq. Kommunimut pilersaarummut tapiliussap allaqqitassiartaa § 23 Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaat nr. 17, 17. november 2010-imeersoq naapertorlugu innuttaasunut tusarniaagineqarnikuuvoq tamannalu tungaviusumik ASN ingerlariaasiattut siunertaqarpoq.

Ilanngussaq B-mi allaqqavog sanatitsisoq Kalaallit Airports A/S-i ASN nassuiaammik sanasimasog Ingenørfirma Niras Greenland A/S ikiorsiullugu, nassuiaallu innuttaasunut

tusarniaaffigineqarsimavoq sapaatit akunneri 8-it februarip 6-ianiik apriliip 3-ta tungaanut 2018. Tamatumunnga atatillugu innuttaasunik nuummi ataatsimiitsitisoqarpoq ulloq 12. Marts 2018. Ataatsimiinnerullu ingerlanera nuup timmisartoqarfiata allineqarnissaanut atatillugu sullassaasa allattorsimaffimmut naalisarneqarsimapput, Naalakkersuisoqarfimmit Naammagittaalliuteqartarfup Ataatsimiitsitaliaanut ingerlateqqinneqarsimalluni allakkatigut ullulerneqarsimasoq 17. April 2019. Nalunartut pillugit innuttaasunit ataatsimiitsitinerut naalisarnera ilanngussaq D-tut kakkiunneqarpoq.

Naalakkersuisoqarfik tusarniaanermi siullermi akissuteqaatit marluk tiguaat, Peter Barfoed-imik, Tegnestuen Nuuk-mit innuttaaqataasut taakku ilagivaat Naammagittaalliuteqarfiup Ataatsimiitsitaliaanut atsioqataallutik maannakkorpiaq naammagittaalliummi ingerlasumut naammagittaalliuteqarsimasut.

ASN nassuiaat tusarniaareernerup kingorna allanngortinneqarpoq suliap ingerlarngani allaaserisami soorlu tamanna allaqqasoq taamaasilluni avatangiisinit nipip sunniutissaannut allaatiginninnera suliarineqarluni.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik ASN nassuiaat allanngortinneqarnikoq nutaamik tusarniaarfigineqaqqissasoq aaliagerput, sapaatit akunneri sisamanik sivilisussuseqartumik. Tusarniaanerup aamma taassumap ataani innuttaasunik ataatsimiitsitisoqarpoq ulloq 11. December 2018. Naalisagaq ilanngunneqarpoq ilanngussaq E-tut

Soorlu suliat allattorsimaffianni takuneqarsinnaasoq (hvidbog), innuttaasut ataatsimiitsineranni apeqqutit saqqummerarput ilaatigut Peter Barfoed-imik aamma allakkatigut tusarniaanermik akissuteqaateqartoq. Suliat tamakkerniarlugit tusarniaanermi akissuteqaatit 6-nillit ilanngunneqarput, Naalakkersuilsut tusarniaanermi marlunni tiguneqarsimasut, ilanngunneqarput ilanngussat F-K-tut.

Suliniummot ASN-nassuiaammik killiliigaatsiartoq ilanngussatut kakkiunneqarpoq ilanngussaq L sanaartortitsisup peqqissaartumik pilersaarussiaa januarip 2017-imeersoq "Terms of Reference".

Suliat allattorsimaffianni (hvidbog) oqaaseqaatit naatsut eqqaassanngikkaanni Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatit tulluuttut tusarniaanerumut attuumassusilerusuppaat tassani taamaalliluni nassuiarneqassammata, suut piumasaqaatit ASN akuerineqarneranut, avatangiisini ajoqutaasinnaasut miinnerpaamiitsinniarlugit, ilanngunneqarsimanersut.

1. Tamanut ammasumik tusarniaaneq

Nipiliorneq

Tegnestue Nuuk v. Peter Barfoed tusarniaanermi akissuteqaammi tusarniaanermi siullermi ilaatigut allassimavaa nuummi uteqattaarnej kingunerissagaa kaajallaarisartarnissaq piusariaqassasoq. Nuup qulaatigut nipiliortoqalerneranik kingunerissavaa aamma CO2-e drivhusgassinik assigiinngitsunik aniatitsinerulernej. Tamatuma aamma kingunerissavaa, ullu unnuarlu sanaartortoqarnerup nalaani annertunerujussuarmik nipiliortoqalerneranik.

Naalakkersuisoqarfik isumaqataavoq sanaartornerup nalaani ullu unnuarlu sulisoqarnerani avatangiisimut nipiliortoqarnerussasoq. Tamanut ammasunut tusarniaanerup siullerpaani paasinarsisimavoq suliniutip kujataatungaani ilimagisarmiit annertunersumik qaartitserisoqartariaqartoq. Naatsorsuerup nutaap takutissimavaa suliniutip kujataatungaani annertunerujussuarmik avatangiisinut nipiliortoqassasoq. Suliniummi allanguutit ASN tusarniaanerup allanngortinneqarnerrani pingaarutilittut nalilerneqarsimapput, tamannalu aamma ASN nassuaatip nutaamik tamananut ammasumik tusarniaaffigineqarneranut kinguneqarluni.

ASN-nassuiaat naapertorlugu siunissami timmisartussat ullumikkumut naleqqiullugit Nuuk qulaattassangilaat, timmisartut anginerumaat mittarfimmut annerusumik mikkiartuaartarnissaq pisariaqartissagamikku. Taamaattumik kaaviaartarnissaq Nuuk qulaallugu annertunerusumik nipiliorfiussanngilaq.

Nunap qaavani imeq aamma imeq maangaannartog

Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfimmik inerisaateqarfiata tusarniaanerup akissuteqaatiminnik tamanut ammasumik siullermik tusarniaasoqarnerani allassimapput ersarissumik kuuffinnik titartakkanik imaluunniit nunap mingutsitap maskiinanik piaatinik (soorlu timmisartut orsukuinik, timmisartut sikuujaatikuannik) pilersaarutinin maqaasisaqarlutik kuuffiillu sammiviinik tungassuteqartunik. Kiisalu kommunip kissaatigaa timmiartoqarfiup ataatungaaniittut eqqarsaatigalugit aputinut katersuiffiit aamma aputit kuuffii nassuiaatigineqarnerunissaat.

Naalakkersuisoqarfiup kommunip timmisartoqarfiup ataatungaata eqqaanut ernummassuteqarnera paasisinnaavaa, qinngorput saava eqqarsaatiginerullugu.

Naalakkersuisoqarfik ermassuteqarnermi ima paasisaqarpoq iluamik Qinngorput saava iluamik qaammarisaaffigineqarsimanngittoq, aamma taamaattumik tassunga sunniutaasinnaasut nassuiaatigineqarput. Nassuiaat naapertorlugu nangartorneqarsinnaangilaq Qinngorput saava imermik atortukunik quasarunnaasaarnermi atortussiakunillu sunnerneqangaatsiartartoq aamma avatangiisinut ajoqutaasinnaasunit sikuujaatinik atortussiakunik pinngortunit.

Immikkoortukkaartumik agguaaaneq

Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfimmik inerisaateqarfiata tamanut ammasumik tusarniaanermi tusarniaaneq siullermi akissuteqaatiminni maluginiaqquaa, sanaartukkamut tamarmut tungasumik immikkoortortukkaamik agguakkamik siunnersuummik soqangittoq. Tassa imaappoq sumi aallartittoqassanersog naammassisoqassanersorlu, sanaartukkamut tungatillugu, amingaateqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit ASN-nassuiaammi pissuteqaatigaat timmisartoqarfiup allilernerqarnerani immikkoortukkaartumik agguaaneq nassuiarneqarlutik ilanngunneqarneri.

2.Tamanut ammasumik tusarniaaneq

Nipiliorneq

Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfimmik inerisaateqarfia tusarniaanermi akissuteqaatiminni 2.-ni tusarniaanermi ilaatigut maluginiarsimavaa nipiliornermut killissaritat qaagerneqartuartinneqartassappata tamanna pillugu pakkerneqarsimanissaanut tamatumunnga ilangullugu suliarinnittoqartariaqartoq.

Tegnestuen Nuuk v. Peter Barfoed aappassaani tamanut ammasumik tusarniaanermi akissuteqaatimini ilaatigut allassimavaa nuummi uteqattaarneq kingunerissagaa kaajallaasisaqartaarneq pisariaqassasoq. Tamanna nuup qulaani nipiliorluni annerusumik akornusersuineramik kinguneqarsinnaavoq aamma CO2-e-mik aniatitsinerit annertussusaat annerusumik alliliilluni.

ASN-nassuiaat naapertorlugu siunissami timmisartussat ullumimut timmisartunut naleqqiullugit nuuk qulaallugu timmisarnavianngillat, timmisartut anginerit mikkiartornissaminnut takinerusumik tikkuutilerlutik mikkiartuaartassammata. Qulaajaavaaneq nuuk qulaatigut taamaattumik nipeqarnerulernavianngilaq.

ASN-nassuiaat naapertorlugu sanaartornerup nalaani unnukkut unnuakkullu nipinut killissaritat 10 db pallillugu qaagerneqartarsinnaapput. Tamanna millisarniarlugu tulliuttuni ASN-akuersissummi piumasaqaatiliortoqarsimavoq:

Piumasaqaat 6.12 sanaartornermi pilersarusiornermi pinaveersaartitsinissamut piumasaqaatinik sananissaq, tamatuma ataani nipi minnerpaamiinniitsinnissaanut iluarsissutit. Pilersaarut Naalakkersuisoqarfimmit akuerineqaqqaassaaq, sanaartorneq aallartitsigagu.

Piumasaqaat 10-16-imi aamma piumasarineqarpoq sanaartornermiit nipi annikinnerulernissaanut siunertalik. Tamatuma ataani piumasarineqarpoq maskiinat nipimut nipiliornermullu assiaquserneqartarnissaat, aserorterutit, immikkoortiteriviit aamma ujaqqanut qilleriviit.

Suliniutip inissisimanera pissutigalugu aamma teknikkikkut atortorissaarutit pissutigalugit avaqqunneqarsinnaangilaq nipinut killiliussaataitaasut qaagerneqartarsinnaaneri, pinaveersaartitsinerit aallartereeraluarunilluunniit.

Inissiaqarfinni aamma suliffeqarfiit eqqaanni sanaartornerup nalaani nipinik qaagisartoqarsinnaavoq timmisartoqarfimmi nipiliornermiik. Tamanna pinaversaartinniarlugu ASN-akuersissummi tulliuttuni piumasaqaateqarpoq:

Piumasaqaatini 37-40 allassimasoqarpoq ilaatigut, timmisartunik/helikopterinillu motoorinik misilittaanerit ataasiakkaarlugit pisassasoq, aamma unnukkut unnuakkullu sapingisamik misilittaanerit killilerneqarsimaassapput.

Sanaartornermi qulakkeerniarlugu annertunerusumik nipinut killissarititat qaagerneqannginnissaanut (2.3 Sanaartornermi pissutsit qupperneq 14 aamma takussutissiami quppernermi 38-mi, ASN-nassuiaammi allassimasutut) nipiliornernut tungasunut misilitaanissamik piumasaqaateqarpoq, sanaartorneq aallartitsigagu, sanaartornerup nalaani aamma sanaartoreernerup kingorna.

Piumasaqaat 68, 69,71 aamma 73 nipi pillugu misilittaanermut killiliussat allaaserineqarpoq. Misileraanerup ilimagisatut takutippagu "worst-case" ASN-nassuiaammi allaaserineqartumik annerusoq taava Naalakkersuisoqarfik suliniummi nipiliorneq pillugu sukaterinissamut periarfissaqarpoq.

Sajupillatsitisarnerit

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfimmik inerisaateqarfiata tusarniaanerup 2.-ni tusarniaanermi akissuteqaatiminni allassimavaat, suliniutip eqqannguaniittoqartoq illunik 700 meterit qaagilaarlugilluunnit taakkulu sajupillatsitisarninngaanniit ajoquserneqarsinnaallutik.

Tamanna isumaluunneq ASN-akuerineqarnerata sajupillatitsisarnermut tungatillugu piumasaqaatiliorpoq:

Piumasaqaat 6.8-mi sajupillatitsisarnermut misileraasarnissamut pilersaarutimik sananissaq piumasarineqarpoq. Misileraasarnissap sajupillatitsiarnernut ajoqusiisinnaneri sanaartornermik pisut uppersarneqarsinnaassapput. Sajupillatitsisarnermik ajoqutit annertusutut nalilerneqarpata Naalakkersuisoqarfik pinaveersaarnissamut piumasaqaatinik piumasaqaateqarsinnaavoq. Naalakkersuisoqarfimmit pilersaarusiaq akuerineqaqqaassaaq sanaartorneq aallatitsigagu.

Pujoralaat aniatitallu

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfimmik inerisaateqarfiata tamanut ammasumik tusarniaanerup 2.-ni akissuteqaamminni maluginiarsimavaat, sanaartornerup nalaani pujoralannik siarmatertoqartillugu ASN-nassuiaammut naapertuutinngittoq.

Tegnestuen Nuuk v. Peter Barfoed tusarniaanerup 2.-ni akissuteqaamminni ilaatigut allassimavaat qularnangitsumik innarluttuniik pujoralannik aamma Quassussuaq qaartiternerani sisoraartarfiup tungaanut, sisorartarfik pujoralannik ajoqusersorumaaraa.

ASN-akuerisummi sanaartornerup nalaani pujoralatsitinerup pinaveersaartittsinernik piumasaqaateqartoqassaaq:

Piumasaqaat 6.12 Pinaversaartitsissutaasussanik pilersitsinissamut pilersaarut, tassunga niplionermik pujoralatsitsinermillu pinaveersaartitsinissamut pilersaarut ilanngullugu.

Pilersaaruk Naalakkersuisoqarfimmik akuerineqaqqaassaaq sanaartorneq aallartitsigagu.

Piumasaqaat 17-18 Pujoralatsitsiviusunik suliaqarnermi pujoralak teqqalasoq annikillisarneqassaaq imermik seqqartaanermi qalliutit uningatitallu eqqiluitsitinermi aamma pujoraluttunut assiaquttat atortullu saligaatsiitinneqarnissaat, sualummik anorlersumi panernartullu nalaanni. Tamatuma avataatigut aserorterutit immikkoortiterutillu ilagisaallu qillerutillu pujoralatsitinissamut pinaveersaartitsinissamut pilersorneqassapput.

Imeq nunap qaagut kuttoq aamma erngit errortuutikut

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfimmik inerisaateqarfiata 2. tusarniaaffigineqartumi tamanut ammasumik tusarniaanermi akissuteqaatiminni ilaatigut allassimapput, pingortitamut mingutitsineq sioruarniannigissamat avatangiisinut ajoqusiisinnaasunik katersuisoqartassasoq. Kommunimiik akuerineqarsinnaangilaq qinngorput nuullu akornanni kangerliumanermi oliekersuarnik siorartoqartarnissaa aamma quajaatinik kissaatigineqanngitsumik naajorartoqalernissaa imaluunniit immami allani, tamannalu pinaveersaartinniarlugu iliuusissatut periarfissanik sanasoqartariaqarpoq (assersuutigalugu erngit errortuutikut katersornerisigut).

Tegnestuen Nuuk v. Peter Barfoed tamanut ammasumik 2. tusarniaanermi akissuteqaammut allassimavoq timmisartoqarfiup tungaaniit kuuffiit katersuivittallit soorlu quaannaveeqqutitut sermiaatinullu atortorissaarutikut, nuup qinngorpullu kangerliumanermut tipinik aamma immami silaannaarutitsinernik ajornartorsiulersitsissasut. Tusarniaanerup akissuteqaataanni maluginiarneqarpoq akueriuminaatsinneqartoq timmisartoqarfiup piareeerernerata kingorna tamanna pinaveertitsinissamut atorsinnaasut suut aaliagertoqarnisaanut utaqqitisisoqarniarloq.

ASN-akuerissummi nunap qaani errortuutikut saliutaasimasut suliarineqartassapput ima:

Piumasaqaat 25-27, sanaartornerup nalaani imeq maangaannartoq aqunneqarnissaa piumasarineqarnera. Sanaartornerup nalaani ilaatigut ima aaqqissuisoqassaaq suliniutip eqqaata tungaa imeq nuna qaavaniittoq sapingisamik nuup kangerluanut kuutsinneqartinnissaa, imermut errortuutikunuk nuna qaavaniinnukunuk qajannaanerungami. Tamatuma avataatsigut putut qillerneqarnikut imermik kuutsinneqarnaversaarneqarnissaat qulakkeerneqassaaq qaartartoq ANFO atorineqappat. Taamaallilluni ANFO qaarnissaa ilimanarnerujuussaaq asuli sumut tamaanga avatangiisinut imeq nuna qaavaniitsunut kuunnuk sussaajunnaartitsigani.

Piumasaqaat 58-65, sanaartornerup nalaani nuna qaavani imeq suliarineqartarnissaa. Sermiiaatinik imerpalasunik taamaallilluni katersortarnissaat qulakkeerneqassaaq, aammalu nuup kangerluanut imeq errortuutikunuk akullit nunap qaavaniinnikut kuutsinneqartassapput.

Ilutigalugu piumasarineqassaaq sinnikoortunik nuup qinngorpullu akornanni kangerliumanermut kuutsitinerit kuutsitivikkut pisassammata, nuup qinngorpullu akornanni kangerliumanermut ajortumik avatangiisaanut annikillisaasumik.

Piumasaqaatini 68, 70, aamma 72-imi nuna qaani imeq kuutsinneranut misilittaanissamut piumasaqaataavoq taamaalilluni, piumasaqaatit 25-27 aamma 58-65 nuup qinngorpullu akornanni kangerliumanermi nuullu kangerluanut avatangiisinut ajortumik sunnerneqarnissaa millisarniarlugu. Misiliutit takutippassuk annertunerusumik sunniuteqartoq ASN-nassuiaami “worst case”-imut saniilliullu, Naalakkersuisoqarfik periarfissaqarpoq suliniummut sukaterutitik piumasaqaateqarsinnaalluni.

Nunap mingutsinnera

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfimmik inerisaateqarfiata tusarniaanermi akissuteqaatiminnut 2. Tamanut ammasumik tusarniaanermi allassimavaat maqaasineqartoq qaartiterinernit dieselolia 11 tons qimaannarneqarsimasooq pillugu annertussutsinut paasinnitsitsinissaq amigaataasoq. Suna tunngavigalugu sunniutissat “sunngitsutut” nalilernerqarsimanersut ersarinngilaq.

ASN-nassuiaammi sunniutaasinnaasut nassuiarneqarsimapput. ASN-akuerineqarnerani piumasaqaatit arlariit allatorneqarsimapput, avatangiisimut ajoqutaasinnaasut minnerpaaffimmiinnissai qulakkeerniarlugit nuna mingutsinneqarnikoq qanoq suliarineqarnissaanut sanaartornerup sanaartornerullu ingerlarngani.

Piumasaqaat 6.1-6.6 upalugaarsimanissamut pilersaarummik sananissamik piumasaqaataavoq ilaatigut qanoq paarineqarnissaanut allaaserinninneq, uningatitsineq, ANFO-nik sanaartornerup nalaani maangarnartitsineq. Maangaannartitsinermi ajutoornermi il. il. pilersaarutip siunertaa tamakku taamaattoqartillugu qanoq iliortoqarnissaanut qulakkeerneqarsimanissaat. Sanaartortitsineq aallartigagu pilersaarut Naalakkersuisunit akuerineqaqqaassaaq.

Piumasaqaat 24-mi piumasarineqarpoq sanaartornerup nalaani nuna mingutsinneqarsimasooq katersorneqassasooq taakkulu eqqagassat avatangiisinut ulorianaatilittut kommunimi eqqakkanut malittarisassat naapertorlugit suliarineqassallutik.

Soorlu piumasaqaatini 25-27-mut qulaatungaani allaneqartutut immikkoortumi nuna qaani imeq aamma imeq errortuutikut, putut qillerneqarnikut imermik kuutsinneqarnaversaarneqarnissaat qulakkeerneqassasut qaartartoq ANFO atorneqappat. Taamaalilluni ANFO qaarnissaa ilimanarnerujuussaaq asuli sumut tamaanga avatangiisinut imeq nuna qaavaniitsunut kuunnuk sussaajunnaartitsigani.

Piumasaqaat 50-57-imi piumasarineqarpoq, sanaartornerup nalaani nunamik mingutitsinermik pinaveersaartitsinissaq.

Angallanneq sulisullu inaat (camp)

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfimmik inerisaateqarfiata tusarniaanerup aappaani akissuteqaatiminni ilaatigut allassimavaat sanaartornissamut suliniummut qanoq qaqugu aamma sulisut qassit sulinersut allaaserineqarsimaneri takorusukkaluraat, aamma sulisut taakku sumi najungaqarnersut kiisalu sanaartornerullu nalaani ajaqqat atortussiat utaqqiisaasumik ilineqarallartarfiat sumiinnersut. Tamakku nuummi naliginnaasumik angallannermi ilusimut pingaaruteqarmata.

Tegnestuen Nuuk v. Peter Barfoed-i tusarniaanerup aappaata akissuteqaatiminnut allassimavaat maqaasineqartoq camp-ip inissisimaneranut nassuiaat kiisalu sulisut qassinut inissiititsiffissanut sanasoqassanersoq.

ASN-nassuiaammi akuerineqarneranilu nassuiarneqarpoq, sanaartorfiup eqqaaniik sulisunik angallassineq assigiinnassagaa ullormut 100-riarluni biilernernut. Sanaartorfiup eqqaani qaqqamik qaartikkanik assartuineq suliffiup eqqaaniiginnassaaq tamannalu angallannermut sunniutaanaviarani. ASN-akuerisummi ilaatigut sulisut inaat aamma utaqqiisaasumik atortunik inissitsiterivinnut sunniutit, piumasaqaatit tulliuttuni allaaserineqarput:

Piumasaqaat 6.10 pilersaarummik sananissaq piumasarineqarpoq sanasunut inissianut. Suliffeqarfiup avataani campiliortoqassappat tamanna avatangiisinut inatsol naapertorlugu suliarineqassaaq, aamma naapertuuttunik akuersissutineq pissarsisoqassaaq sulisunut inissialiorneq pilersitsinagu. Sulisunut inissialiaaqqanut pilersaarut sanaartorneq aallartitsigagu akuerineqaqqaassaaq Naalakkersuisunit.

Piumasaqaat 74-77 piujuartussamik inissiiissamut pilersaarutip suliarineqarnisaanut piumasaqaat. Sanaartorneq aallartitsigagu pilersaarut Naalakkersuisoqarfimmit akuerineqaqqaassaaq.

Pinaveersaartitsinermik iliuusissat

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfimmik inerisaateqarfiata tusarniaanermi akissuteqaatiminni – tusarniaanerup 2.-ni, ilaatigut allassimavaat pinaveersaartitsinermi iliuusissat immikkoortumi taanna naammaginngitoq. Kommunip ujartorpaa “Pinaveersaartitsinermik iliuusissat” aamma allattorneqartariaqartoq ilimagisat eqquutinngippata susoqassanersoq assersuutigalugu nipiliorneq anneruneruppat ilimagisaminngarnit.

ASN-akuersissut arlaariinnik piumasaqaatinik imaqarpoq pinaveersaartitsisussanik taakkulu siunertarai avatangiisinik ajortunik suliniummiit pinaveersaartitsissutinik. Tamatuma avataatsigut piumasaqaateqarpoq ASN-nassuiaatimi naatsorsuutigisarninngarnit eqqunngippata

annertunersumik pinaveersaartitsinissaq siunartaralungu avatangiisinik misilittaanissamut piumasaqaat.

3.Inatsisitigut toqqammaviit

ASN-paasiniaanerit ingerlanneqarnissaanut malittarisassat aaqinneqarnikuupput § 41-mi Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 22. november 2011-meersumi. Inatsik taanna aalajangersagaq naapertorlugu sanaartornernut annertunernut tungasoq aallartinneqarsinnaanngillat, tamakku avatangiisinut sunniuteqangaatsiarsinnaasut, Naalakkersuisut tamatamunga akuersiseqqaarangit. Aalajangersakkami immikkoortoq 2 naapertorlugu Naalakkersuisunut nassuiaammik nassitsisoqassaaq suliniutip avatangiisinut sunniutai pillugit qinnuteqaateqarnermut atatillugu.

Naalakkersuisut nalungilaat Terms of Reference januarip 2017-meersumi allaqqasoq, nassuiaaneq § 41 naapertorlugu Pinngortitamik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 18. december 2003-meersumi suliarineqarnikuusoq, pinngortitamut sunniutaasussanik nalilersuineq tungasoq. Taanna nassuiaat ASN-malittarisassat naapertorlugit tusarniaaffigineqarnikuuvoq, aamma ilagivai suliniutip kingunerisaata sunniutai nunamut aamma uumasunut naasunullu. Naammagittaalliutit § 55 naapertorlugu Inatsisartut inatsisaanni pinngortitap illersorneqarnera pillugu Pinngortitap illersorneqarnera pillugu Naammagittaalliuteqartarfirmut nassiunneqarsinnaapput, taakkulu aaqqissugaanikuupput Pinngortitap illersorneqarnera pillugu naammagittaalliuteqartarfik pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 12. februar 2009-meersumi.

Naalakkersuisoqarfiup naammagittaalliut tunniunneqarnnikoq naammagittaalliuteqartarfiup ataatsimiitsitaliaani pinngortitap illersorneqarnera pillugu tassani kisimi suliarineqartariaqartoq nalilersimavaat.

Pinngortitap illersorneqarnera inatsisaanni § 42 naapertorlugu Naalakkersuisut atuusilertissimavaat Atortut ilaasa avatangiisinut sunniutaannik nalilersuineq aamma avatangiisinik nakkutilliinermut akiliutit pillugit Namminersorlulik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 27. marts 2013-meersoq.

Nalunaarummit tassanngaanniit tulluuttut aalajangersakkat erseqqissaatigineqassapput:

§ 1. Nalunaarummi siunertarineqarpoq:

1) atortut avatangiisinut sunniutigisinnaasai pillugit Naalakkersuisut pisariaqartunik paasissutissanik pissarsinissat qulakkeerneqassasoq, taamaalilluni pilersitsinermut akuersisummik tunniussisoqassanersoq, atortut nalunaarummut matunga ilaasut allilerneqassanersut imaluunniit allangortinneqassanersut pillugit Naalakkersuisut aalajangiinissaannut tamakkiisumik tunngavissaqarlutik,

2) atortut avatangiisinut ajortumik sunniuteqarnissaannik millisitsisinnaasunik akuersissumi piumasaqaatit aalajangersarnissaannut Naalakkersuisut paasissutissanik pisariaqartunik qulakkeerunneqarlutik, aamma

3) aalajangiiniarnermi innuttaasut peqataatinneri qulakkeerlugu suleriaatsinik aalajangersaasoqarnissaa qulakkeerneqarluni.

...

ASN-nassuiaat

§ 9. Sanaartortitsisoq ASN pillugu nalunaarummik suliaqarnissaa sioqqullugu sanaartortitsisoq peqqissaartumik pilersarusiussaaq (Terms of reference), tassunga ilanngullugu avatangiisini pissutsinik misissuinissamut pilersaarutit. Pilersaarut taanna ASN pillugu nassuiaatip suliarinissaata aallartinnissaa sioqqullugu Avatangiisinut Naalakkersuisumit akuerineqassaaq.

Imm. 2. Imm. 1-imi pilersaarutip taaneqartup akuersissutigineqarneranut atatillugu Avatangiisinut Naalakkersuisoq sanaartortitsisumut uku pillugit piumasaqaateqassaaq:

1) sanaartortitsisoq sapaatit akunnerini arfinilinni tamanut ammasumik tusarniaalluni peqqissaartumik pilersarusiamut (Terms of reference) missingiut nassiutissavaa, tusarniaaneq paasissutissanik nutaanik pissarsiffiussasoq Avatangiisinut Naalakkersuisoq naliliippat, aamma

2) ASN pillugu nassuiaasiornerup nalaani innuttaasunik ataatsimiisitsisoqassasoq imaluunniit innuttaasut ilanngutitinnissaannut periaatsit allat ingerlanneqarlutik.

§ 10. ASN pillugu nassuiaat suliniutip avatangiisitigut sunniutaanik aaqqissugaasumik misissuinernik imaqaassaaq.

Imm. 2. Nassuiaammi atortup ukununga toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu sunniutaanik takutitsisoqassaaq, allaaserinnittoqarluni naliliisoqarlunilu:

1) nunap ilaanik inuit atuinerat, tassunga ilanngullugu peqqinnissakkut sunniutaasinnaasut,

2) uumasut naasullu,

3) nuna, qaqqat, sermeq, imeq, silaannaq, silap pissusaa aamma nunap isikkua,

4) inuulluatissat, kiisalu

5) nr. 1 – 4-p akornanni ataqatigiinnerit.

Imm. 3. Imm. 2-p naammassineqarnissaanut nassuiaat ilanngussaq 4-mi paasissutissanik taaneqartunik imaqaassaaq.

§ 11. Nassuiaat aamma, avatangiisinut ajortumik kinguneqartitsissasoq paasineqarpat, ajortumik kinguneqartitsinernut akornusiisinnaasut sanaartortitsisumit piviusunngortinneqartussanut aaqqiissutissatut siunnersuutitik saqqummiussissaaq.

...

Akuersineq

§ 19. ASN pillugu nassuiaat aamma tusarniaanermi akissutit tiguneqartut tunuliaqutaralugit nassuiaammi allaaserineqartutut atortup pilersinneqarnissaanut, allilerneqarnissaanut allanngortinneqarnissaanulluunniit akuersisoqassanersoq Naalakkersuisut aalajangiissapput.

Imm. 2. Nassuiaammi takutinneqartutut ajortumik sunniutit peerneqarnissaannut imaluunniit annikillisinneqarnissaannut pisariaqartinneqartunik atortup pilersinneqarneranut ingerlanneqarneranullu piumasaqaatinik akuersissut imaqaassaaq.

Imm. 3. Atortup ikkussukkallu atorunnaarsinneqarnerannut tunngatillugu piumasaqaatinik akuersissut imaqaassaaq, tassunga ilanngullugu peerneqarnissaanut pilersaarutit.

Imm. 4. Akuersissut uku pillugit piumasaqaatinik imaqaassaaq:

1) Aniatitsinermi aamma aniatitsinermi killiliussat nalingi, sananeqaatinik mingutsitsisunik silaannarmut aniatitsisoqartillugu igitsinermi ataatsimi silaannap annertunerpaaffissaa aamma igitsinerup portussusissaa.

2) Kangerlunnut imaanullu sananeqaatinik mingutsitsisoqartillugu igitsinernut tamanut erngup minguttup annertunerpaamik annertussusissaa, kiisalu imermik nillorsaammik aniatitsinermi tigooraasup pissusissamisoortumik kissassusianut naleqqiullugu erngup nillorsaatip aniatinneqartup kissassusissaata qaffasinnerpaaffissaanut killiliussaq.

3) Nipiliornermi killilissat.

4) Suliffeqarfiup isumagisassaanut nammineq nakkutilliinissamut piumasaqaatit, tassunga ilanngullugit uuttuutini naatsorsuinernilu periutsit atorneqartut allanneqarneri, uuttuinerit akulikissusii, nalit killiliussat eqqortinneqarnerinut nalilersuineri periuseq, nammineq nakkutilliinermi inernerit nalunaarutigineqarnerinut piffissat, kiisalu misiligitissanik tigusinerit misissuinerillu suliffeqarfimmit nammineq isumagineqarsinnaanersut imaluunniit laboratoriamit piginnaatinneqartumit isumagineqassanersut. Suliffeqarfik misissuineri nammineq aningaasartuutitik akiliissappat, tamanna uparuarneqassaaq.

Imm. 6. Akuersissummi piumasaqaatit nalunaarutigineqartut pituttuisuupput.

... “

ASN-akuersissutit saqqummiussap nalilersornerani pingaaruteqarpoq erseqqissaatigissallugu Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersup Kalaallit Airports A/S

Pisinaatitaaffileramiuk Kalaallit Airports A/S-ip Nuummi aamma Ilulissani nunani tamalaani mittarfiit, taakkununga aallartarfinnut tikittarfinnullu atortut kiisalu attaveqatigiinnermut aamma suliaqarnernut, sanaartukkanut illutanullu tassunga assingusunut aqqissuussinerit ilanngullugit, sanassagai, pigissagaat ingerlatissallugillu, § 2 naapertorlugu.

Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut inatsisip suliarinerani periarfissaasinnaasut oqallisigineqarput tamatuma ataani kangerlussuaq nunatsinnut isaaffiutiinnartillugu aamma tassani annertunerusumik aningaasalersuilluni, imaluunniit Islandimi Keflavik timmisartoqarfia agguaffiutiinnarlugu (hub) taamaalilluni nuummi ilulissanilu minnerusunik timmisartoqarfeqaannartiinnarlugu. Tassa Inatsisartuni oqalliffimmi pingaaruteqarnikut, mittarfik 950 meriusoq 1.199 meterinngortinneqassanersoq imaluunniit 2.200 meterinut. Eqqarsaatersissutit inerneraa mittarfiit tallineqassasut 2.200 meterinut, taamaalillutillu atlandtikkut timmisartorsuit missinnaangortillugit, 1.199 meterilu toqqarneqassagaluarpas Nuuk nunap immikkoortuisa timmisartoqarfinngussagaluarmat.

ASN-nassuiaat tamanut ammasumik tusarniaaffigineqanngaarsimasoq, aamma Naalakkersuisunit ulloq 4. Marts 2019 akuerineqartoq piumasaqaatigivaa timmisartoqarfik/mittarfeqarfik 2.200 meterinngortinnissaa. Tassanilu avatangiisinut sunniutaasinnaasut aalajangersaanikkut maanna inatsisartut inatsisaani ilanngunneqarnikuupput.

Naammagittaalliummi tassani isornartorsiuk taamaalilluni nunat tamat timmisartoqarfissarsuanik nuummi mittarfiliortoqarnisaanik aalajangiisoqarneranik nalilersorneqartariaqarpoq, taamaattumillu Inatsisartuni aaliagiisimaneq aamma Namminersorlutik oqartussat nalunaarutaani 5/2013 aaliagiinissaq piumasaqaataasoq, imminnut attumassuseqarput.

Taamaalilluni sanaartornissamut taanna aaliagerneq eqqaanarpoq Danmarkimi Folketingimit sanaartornerit annertuut sanaartornermi inatsisitigut aaliagerneqartarnerinik, innuttaasut tusarniaaffigineqarluarsimanersut sanaartornermilu aallartitsinermi paasissutissat pissarsiat mianersuuttariaqartut sanaartornermut akuersissummut aaliagernerup aallartinnissaata tungaanut tassa imaappoq uani suliami taakku aaliagikkat Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit, piumasaqaatit ASN-akuersissummi naapertorlugit.

ASN-ingarlarnga aamma inatsisitigut piginnaaneqartitaasunik aqunneqartoq akornanni sunnioqatigiittoqarpasut piumasaqaatinik nalilersuiniaraanni, taava tamanna innersuussutigineqassaaq Eqqartuussiviit qullersaasa eqqartussutaat UfR 1999- iminngaanneersumut qupperneq 367H una pillugu “byggeriet af broen over Øresund fra København til Malmø og til Østre Landsrets dom af 16. juni 2000, offentliggjort i Miljøretlige Afgørelser og Domme 2000, side 139 om anlæggelsen af bl.a. metroen i København”.

Aammalu maluginiarneqarportaaq nalunaarummi 5/2013 ASN-malittarisassat §1-imi allaqqasut Naalakkersuisut sanaartugassamut annertuumut aalajangiisinnaaqullugit piumasaqaatinillu aaliagiisinnaaqullugit passissutissanik tamakkiisunik tungaveqarlutik siunertaringaa, kiisalu innutaasunik ilanngussineq aalajangiinermi tamanna anguniarlugu isigineqassasoq aqputaaqataasutut. Tamatuma akerliani ASN-ingerlarngani malittarinngilaa Naalakkersuisunit aliagiisinnaanermut piginnaatitaaneq peerneqassasoq.

Kiisalu tamatumunnga atatillugu maluginiarneqarpoq § 19-imi Inatsisartut inatsisaanni: ilaatigut Nuummi mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersumi naalakkersuisut illoq pigineqartoq pisariaqarpasut arsaarinnissutigissinnaagaat illuliortitsinermi aamma timmisartoqarfiliornermi attaveqatigiiffiliornermi kingunerisaanik pisariaqassappat. Nunaminertamik tunineqarsimasoq qinnuteqarsinnaavoq nipituallaamik sumiiffimmi sunnerneqarpallaartittaruni kiisalu piginnittup saqqummiussinnaava nipi killiffiliussaq illumut qaagersimappagit naalakkersuisut nunaminertaq tiguassagaa allamillu taarserlugu.

Ilaavoq inatsisit tungavii suut imarineraat taassallugit, Naalakkersuisut ASN-akuersissutaat ulloq 4. Marts 2019-imeersoq Nuuk Mittarfeqarfiata allinissaanut allaffissornikkut aalajangiineruvoq Avatangiisit & Pinngortitap Innarlitsaaliorneqarnissaanut Ataatsiitsitaliap kisimi aalajangerneqarnera allanngortissinnaallugu imalunnuut eqqartuussiveqarfinnit § 63 naapertorlugu, upernarsarneqarsinnaappat inatsisitigut amingaateqartoqartoq. Eqqartuussiviup

qullersaqarfia malillugu sunaluunniit amingaatiq aalajangiineq allanngortissinnaanngilaa. Piumasaqaataavoq najoqqutassat unioqqutinneqarsimasut tungavissaqalluassasut.

4.Naalakkersuisoqarfiup naammagittaalliummut oqaaseqaataat

4.1 Naalakkersuisoqarfiup itigartitsisoqarnissaanut piumasaqaataa

Naammagittaalliut tunniuneqarpoq inuit 13-init, naammagittaalliortut ataasiakkaartutut ipput aamma kattuffimmut ilaasortaannngillat imaluunniit soqutigisaqaqatigiinniit ilaasortaagatik. Tamanna pingaaruteqarpoq § 60 tungavigalugu immikkoortitsineq imm. 2 Inatsisartut inatsisaanni nr. 9 novemberip 22.-imeersumi 2011 avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik pillugu, tassanilu aalajangersarneqarpoq naammagittaalliorsinnaatitaasut, aalajangiiffineqartut eqqaassanngikkaanni, aamma Nakorsaaneqarfik taassasut “Kinaluunniit suliap qanoq naammassineqarnissaanut nammineq immikkut annertuumillu soqutigisaqartoq” Peqatigiiffiit suleqatigiiffiillu, malittarisassatik naapertorlugit nunanik peqqissarfiullutik qasuersaarfiusartunik, avatangiisinik pinngortitamillu annertuumik soqutigisanik isumagisaqarnissamik siunertaqartut.

Taanna immikkoortitsineq soqutigisaqaqatigiinni/peqatigiiffiinni/ngo-ni aamma inunni ataasiakkaani pingaaruteqarpoq aamma Inatsisartunik akuerineqartunit inatsisini assigiinngitsuniillutik. Assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq Pinngortitamik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 18. december 2003-meersoq immikkoortitsinerieq aalajangerneqarsimasoq § 55, imm.2-mi.

Naammagittaalliortoq ataaseq soorlu Peter Barfoed tusarniaanerp nalaanni uummaarissimaqaaq ASN-nassuiaammut atatillugu aamma allakkatigut tusarniaanermi akisseqaammik tunniussisimalluni aamma tamanut ammasuni innuttaasut ataatsimiitinneranni aperisarsimalluni

Tamannalu inatsisitigut sunniuteqangilaq ASN-akuerineqarneranut atatillugu naammagittaalliortumut, asuli taamanna akuulluarsimanagera piinnarlugu. Naammagittaalliortut allat suliamut atatillugu annertunerusumik qaammarsarneqarsimangilaq, aperisimannginnamik imaluunniit tusarniaanerp inngerlarngani oqaaseqaateqarsimanginnamik aamma naammagittaalliutiminni ilisimatitsisimannginnamik immikkoortuni sumi, arlanni inuttut aamma sualummik arlaanni eqqortissimanerlutik.

Assersuutigalugu naammagittaalliutit suliarineqarsinnaanngitsut quppernermi 4-miittoq eqqaaneqarsinnaavoq, piginneqatigiilluni inissialiassaq nalunguartarfiup eqqaaniittoq timmisartut helikopterit mittarfiup eqqaaniippoq 80 db nipi killiffigititaasup iluaniittoq erseqqissaatigineqarluni. Inissialiorfissamik pinikoq naammagittaalliorsinnaatitaavoq nammineq eqqortissimasutut, kisianni taassuma naammagittaalliortup soqutigisai allaniik ingerlanneqarsinnaanngillat tassani inissialiortussaannnginnamik.

Taamatuttaaq Naammagittaalliornermut Ataatsimiitsitaliap quppernermi 3-mi ataatungaaniittoq suliarisinnanngilaa "akuerineqarsinnanngilaaq" Ilimmarfik naleqqiullugu nipi killiffigititaaq qaagerneqarsinaappat. Ilisimatitsissutigineqangilaq naammagittaaliortut ilaat taakani ilinniartuunersut imaluunniit ilinniartitsisuunersut, Ilimmarfillu Namminersornerusunik pigineqarami takujuminaappoq, naammagittaaliortup suliap qanoq naammassineqarnissaanut nammineq immikkut annertuumillu naammagittaaliuummut soqutigisaqarnersoq.

4.2 Naammagittaalliutit ataasiakkaat pillugit

Taamaakkaluartoq tungaviusumik Naalakkersuisoqarfiup itigartitsineq attatiinnaraluaraa, naammagittaalliutini ataasiakkaat taakkartussavagut.

Avatangiisinut pilersaaruk

Naammagittaalliummi quppernemi 1–3-mut piumasaqaatit qulaaniik isigalugit taakkartorneqassapput, Naalakkersuisut suliat allattorsimaffianni 30. Januar 2019-imi nassuiarsimasaat, allanneqarsimallunilu "det er derfor ikke alene utilfredsstillende, men klart uacceptabelt, at disse forhold alene kan afgøres mellem KAIR og Departementet uden mulighed for en offentlig debat på baggrund af en transparent proces".

Soorlu immikkoortoq 3 qulaani allaqqasutut siunnersuutigineqarnikuuvoq inatsimmi: Atortut ilaasa avatangiisinut sunniutaannik nalilersuineq aamma avatangiisinik nakkutilliinermut akiliutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 27. marts 2013-meersumi, atortut avatangiisinut sunniutigisinnaasai pillugit Naalakkersuisut pisariaqartunik paasisutissanik pissarsinissat qulakkeerneqassasoq, taamaalilluni pilersitsinermut akuersissummik tunniussisoqassanersoq, atortut nalunaarummut matunga ilaasut allilernerqassanersut imaluunniit allanngortinneqassanersut pillugit Naalakkersuisut aalajangiinissaannut tamakkiisumik tungavissaqarlutik. Tamatuma avataatigut nalunaarutip siunertarivaa innuttaasut aaliagiinissap tungaanut ilaatinneqarnissaanut qulakkiissallugu. Nalunaarummi siunertaanngilaa Naalakkersuisunit akuersissuteqarsinnaatitaaffimmut piginnaatitaaneq peerneqassasoq, aamma inatsisitigut tusarniaanerp inglerlarna naammassiinnarneqarsinaasoq, naalakkersuisut piumasaqaatinut tungavissat pissarsiarereerpatsigit. Tamannalumi aamma § 19, imm. 1 imi aaliagerneqarnikuuvoq, ASN pillugu nassuiaat aamma tusarniaanermi akissutit tiguneqartut tunuliaqutaralugit nassuiaammi allaaserineqartut atortup pilersinneqarnissaanut, allilernerqarnissaanut allanngortinneqarnissaanulluunniit akuersisoqassanersoq Naalakkersuisut aalajangiissapput. Imm. 2-mi Nassuiaammi takutinneqartut ajortumik sunniutit peerneqarnissaannut imaluunniit annikillisinneqarnissaannut pisariaqartinneqartunik atortup pilersinneqarneranut ingerlanneqarneranullu piumasaqaatinik akuersissut imaqassaaq.

Piumasaqaatit ilaat aaliagerneqarnikut piumasaraa Kalaallit Airports (KAIR) pilersaarusiussasoq imaluunniit aaqqiinissamut siunnersuutininik allaaserisaqassasoq Naalakkersuisunit

akuerisassanngorlugu sanaartorneq aallarteqqitsigagu. Taamaalilluni uani eqqartorneqarpoq aaliagiinissap ingerlarngata immikkoortitaartumik agguarneqarnera, tassa una perpiarlugu pissutsit ilaat immikkuullarissumik ilisimasaqarfigilernissaat pissarsiaqarfiginiarlugu, taakkuli uppersaataaangillat nalinnaasumik innutanik tamanik isumaqatigiinniarfigineqarsinnaangillat. Soorlu qulaani imm.2-mi killiffiup immikkoortitaarneri ilaatigut piumasaqaatigivaa siunnersuut malinneqarnissaa tusarniaanerup nalaani saqqummertoq. Malugineqarpoq taanna ingerlariaaseq danskit oqartussaasut sanaartornernut anngajaanut akuersinissamut atatillugu atorsimagaat, Eqqartuussiviit qullersaaniit aamma Østre Landsretsimiik qulaatungaani immikkoortoq 3-mi taaneqartutuut.

Sanaartornerup nalaani nipiliorneq

Sanaartornerup nalaani suliniummi pissutsit assigiingitsut naammagittaalliutigineqarput. Sualummik sanaartornissap sivisussusissaa erseqqissaatigineqarpoq, nipiliornerlu sunaluunniit pisinnaapput nal. 22-07 akornanni qaartiterineq minillugu. Kiisalu oqaatigineqarpoq KAIR neriorsuisimasoq Katuami ulloq 10. April 2019 paasissutissiiniarluni pingasunngornikkut 2 tiimi aamma sapaatikkut 2 tiimi kisimi qaartitsisarniarluni.

Ilaavortaarlu ASN-nassuiaammi ersarilluinnarmat nuumi nunat tamat miffigisinnaasaannik mittarfiliornermut atatillugu niliornermik ajoqutaasinnaasunik peqarumaartoq. Kalaallit avatangiisinut inatsisaanni peqangilaq nipit tamaasa peerneqarnissaanut tungasunik imaluunniit minnerpaaffissaanut inissinneqarnissaanut, kisianni avatangiisit sanaartorfimmiit ajortumik sunnerneqannginnissaanut iliussissanik eqqarsaasersortoqassaaq.

Naalakkersuisoqarfiup isumaqarpoq, tusarniaanerup nalaani nipimut ajoqutaasinnaasut sammineqangaatsiarsimasut taassumungalu tungatillugu taakkorpiaat pillugit ASN-nassuiaat allanngortinneqartoq tusarniaaffigineqaqqillunilu allanngortinneqarneri ilangullugit, qulaatungaa immikkoortoq 2 naapertorlugu. Amingaataangilaq nipiliornerit tamarmiunngitsut 0-lunngortissimaneri. Kiisalu Naalakkersuisoqarfiup nalilersuina malillugu inatsisitigut apeqqutaanngilaq, Avatangiisit & Pinngortitap Innarlitsaaliorneqarnissaanut Ataatsiitsitaliap aalajangerfigisinnaaneraa, pinaversaarsutitut periusissat “naammaginanginnersut, akuerineqarsinnaanginnersut imaluunnit akuersaarneqarsinaangilluinnarnersut”. Taann a eqqarsaatiginnilluarneq Naalakkersuisunik aamma Inatsisartunik sanaartornermut akuersinermut atatillugu suliarineqarnikuuvoq.

Naalakkersuisoqarfiup sanaartorfiup nipiliornera nakkutigeqqissaarniarpaa, qulakkeerusullugu ASN-nassuiaammi piumasaqaatit qaagerneqannginnissaat pillugit. Piumasaqaatit qaagernqarpata Naalakkersuisoqarfik periarfissaqarpoq aamma annertunerusumik piumasaqaateqarsinnaavoq.

KAIR oqaatigisimasaa neriorsuut pillugu, maluginiarneqarpoq tusarniaanermi eqqartorneqangimmat imaluunniit uppersarneqaranilu, ilanngussaq A tassunga nassuiaammut,

aamma paasitsitiniaanermi ulloq 10. April 2019 ingerlasimanera inatsisitigut sunnerneqarsinnaanngimmat ASN-akuersissummut martsip 4-neersumut 2019 sanilliullungu.

Sanaartornerup nalaani pisorpaluk

Naammagittaalliutigineqarpoq mittarfiup eqqaani piginneqatigiilluni inissiatiliorfissami 80 dB nipi killissarititap iluatungaaniinnera, aamma sanaartornerup ingerlanerani motorinik misilittaanerit nipimut missingersuutit killissarititat unnukkut 20 dB-mik qaagernerqarsinnaaneri.

Kommunimut pilersaarummut nipiliorsinnaatitaaffik mittarfeqarfimmiit 700 meterinik ungasissusilerneqarsimavoq, ataqqineqartussaallunilu.

ASN-nassuiaammi motorinik misilittaasarnernut apeqqutit suliarai aamma naqissuserneqarluni unnukkut tamanna qaqutikkut taamaariaartaartoqartarumaartoq, ullukkut misilittaanernut naleqqiullugu sapaatit akunneranut ikittuinnarnik piasarumaarluni. Naalakkersuisoqarfik sukaterisinnaavoq ASN-nassuiaammi piumasaqaatit malinneqanngippata.

Sanaartornerup nalaani sajupillatitsisarnerit

Naammagittaalliutini erserpoq KAIR sajupillatitsisarnermut misilittaanera naammangittoq, piumasaqaatini pilersaarusiornissamik allassimasuninngarnit.

Naalakkersuisoqarfik qulaatungaani allassimasuni tunuliaqutaasunik oqaaseqaatinik innersuivoq, sajupillatitsisarnermut misilittaanissamut pilersaarummik sananissamut. Pilersaarusiaq suli sananeqangilaq, aamma taamaattumik Naalakkersuisoqarfik oqaaseqaatigiffigisinnaanngilaa qanoq aalágiisoqarumaarnersoq sajupillatitsisarnermut uuttuutsinik illunut sumiiffinni ikkussuinissamut, kiisalu nalunaarsuinissamut nutinnikunut.

Naliginnaasuvoq tamanna apeqqut suliarissallugu pilersaarusiornermi, kisianni suliap ingerlarngani immikkoortiterinermi tassanerpiaq inatsisitigut amingaataanngilaq ASN-akuersissutip qaagiinnarneqarnissaanut.

Pujoralaat aniatitallu

Naammagittaalliortut maluginiarpaat pujoralaat teqqarneranut pinaveersaartitsineq naammangittoq ASN-akuerineqarnerani kommunip piumasaqaataa pujoralaat teqqarnerat pisuusaartinneqarnissaanut assersuusiornissaq teqqarnaveeqqutiliornissarlu piviusunngortinneqangittut.

Naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa ASN-akuersissut pujoralannut pinaversaartitsinermik piumasaqaammik pilersaarusiornissamut imaqartoq. Naalakkersuisoqarfik qulakkeerusuppaa

pilersaarusiugassaq malinneqassasoq aamma pisariaqassappat pujoralaat minnerpaamiitsinnissaanut sukaterisinnaalluni.

Nunap qaani imeq aamma errortuutikoq

Tusarniaanerup akissuteqaataanni naammagittaalliutit uterneqarput tamatuma ilaatigut Peter Barfoed-iminngaanniit akerliliineq. Naammagittaalliutigineqarpoq takuneqarsinnaanngittoq qanoq timmisartoqarfik kuussiorlugu paqqersarneqartarnersoq, akueriuminaatsinneqarlunilu nuup qinngorpullu akornani kangerliumanermi qeqqussat il. il. amerliartornissaat eqqarsaatigineqarsimanngimmat.

Naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa ASN-akuersissutigineqarnera assigiinngitsunik piumasaqaateqartoq nunap qaani imermut tungatillugu, ASN-akuersissutaani qupperneq 30-31-mut piumasaqaatit nr. 58-65. Uani piumasarineqarpoq nunap qaaniitoq imeq Nuup kangerluanut kuutsinneqassasoq imaluunniit kuuffikkut nuup qinngorpullu akonani kangerliumanermut, kisianni innersuussutigineqartoq piumasaqaammi nr. 58-imi Anartarfiit imaannik aamma imermik errortuivikumik eqqaaneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 12. juni 2015-imeersup kingunerissavaa Kommuneqarfik Sermersuup tamanna annertunerusumik innersuussinissaanut.

Naalakkersuisoqarfiup aamma isumaqatiginngilaa mittarfeqarfiup imaajarneqartarnissaa aamma imarmut kuutsitinerit ASM-akuersissummi iluarsiivigineqarsimannginneri. Immikkoortumut 6.5, 60 aamma 61-imut innersuussutigineqassaaq, ASN-akuersissummi qupperneq 23 aamma qupp. 31.

PCB-eqqagassat aamma eqqagassat suliarineqartarneri

Isornartorsiutigineqarpoq PCB-eqqakkat eqqaavissuarmi suliarineqartanginneri, aamma eqqakkat immikkortitserneqartannginneri aamma nalunaarsorneqartanginneri, tamatuma ataani eqqaavissuarmi eqqakkat.

Naalakkersuisoqarfiup uani oqaatigissuaa, nakkutilliisoqarfiup tamanna soorlu eqqakkat PDB-nik akullit ulorianartut suliarineqartarnissaata qulakkeernissaat tamannalu imminut illersorsinnaasumik suliarineqartarnissaat. Uani nakkutilliisuvoq kommune.

Eqqakkanik suliarinnittarneq aamma nuna mingutsinneqarnikoq kommunimi eqqaavinnut malittarisassat malillugit suliarneqartassapput. Tassani malittarisassami najoqqutassat immikkoortiterinermut aamma eqqakkat assigiingisut qanoq suliarinissaanut atuarneqarsinnaapput.

Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigaa KAIR avatangiisinut pilersaarutaanni (imm. 6.3 aamma 6.4 ASN akuersissummi qupp. 23) tamanna pillugu qanoq suliarineqartarnissaanik imaqaassasoq.

Nunap mingutsineqarnera

Naammagittaalliutit isornartorsiorpaat nunap mingutsinneqarnera suliarineqartarnissaanut allaatigineqarneranut annikippallaarnera kiisalu aamma qaartartoq AMFO atorneqarnera uparuartorneqarluni.

Naalakkersuisoqarfiup oqatigissavaa, ASN-akuerissutip piumasaqqaammik imaqangittoq ANFO atorneqarnissaanut. Uani sanaartugassanik suliassinneqartartoq tamanna aaliagertussaavaa. ASN-akuersissummi ANFO qinerneqarsimavoq avatangiisinut sunniuteqarsinnaanerummat tamatuma ilaatigut oliekoorsinnaanermut. Qaartartoq ANFO atornerisigut putunik qillerisarneq annertunerussaaq allaninngarnik qaartartunik qinaasinerminngarnit. ASN-nassuiaammi taamaatumik aallaavigineqarpoq putunik amerlanernik qillerinerit aamma qaartartoq avatangiisinut minngutsitisinnaanerpaq, tassa worst-case.

Naalakkersuisoqarfimmit akuersissuteqaqqaarani ANFO annertunerusoq atorneqarsinnaanngilaq.

Pinaversaartitsinermut iliuusissat

Uani immikkoortumi isornartorsiuneq pineqarpoq akuerineqarnissaanut ingerlarnga immikkoortitaartuugami. Tamanna pillugu qulaa tungaani allassimasunut innerssuutigineqassaaq.

PCN-annertussusaa

Oqaaseqaat allequtip najummarsisinnaaneranut qulakkeernissaa teknikkikkut tungavoq tamannalu ASN-nalilersuinerani avataaniilluni.

Sillimaniarneq

Naammagiittaalliut imarivaa aqqu tip kujataatungaanut piffissami matoqqasarnissaanut, aamma Qinngorpumut aqqu matoqqatittarnissaa.

Naalakkersuisoqarfik isumaqartpoq tamanna Kalaallit Nunaata Politiivi aamma kommunilu isumaqatigiissutigineqartariartoq qanoq annertutigisumik aqqusinerik matutitsisoqartarsinnaaneranut.

Isigisanut tungasut

Naammagittaalliortut allapput Naalakkersuisut ASN-nassuiaammi takusinnaasami isornartorsiuneq Sermitsiakkut saqqummertumi isummersimassagaluartut.

Uani Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatigaa, ASN-ingerlanerata piumasarinngaa tusarniaanerpunalaani saqqummiunneqartunut tamatuma ataani innutaasut ataatsimiitsinneranni saqqummiuttunut isummersortussaasut. Aviisini eqqartorneqartunut pingittoorani pisussaasoqangilaq tamatumunnga isummersuinissamut. Isornartorsiuneq taamaalilluni nalilersorneqarsinnaanngilaq inatsisitigut ajoqutaasutut.

Kulturikkut oqaluttuarisaanermi soqutigisat

Naammagittaalliortut allapput 2010-mi nuumut kommunimut pilersaarummut tapiliussami 3E4-1 allaqqasoq, pinngortitat ilai qanoq issusaalu tammaatsaaliuineqassasut aamma attorneqarsimanngittutut pineqassasut. Naammagittaalliortut aamma allapput kukkunerusoq ASN akuersissummi allaqqaneqangittoq suut pissutigalugit tamanna eqqarsartoqarsimannginnersoq sumiiffik tammatsaaliuineqassannginnersoq.

Uani oqaatigineqassaaq kommunimut pilersaarummut tapiliussaq naammagittaalliortunik pineqartoq allanngortinneqarsimammat kommunimut pilersaarummut tapiliussami uani nassuiammi ilanngullugu ilanngussatut C-tut kakkiunneqarpoq.

Nunatat sukisaarsarfiit/avatangiisinut sunniutit nalilersorneri

Naammagittaalliortut malugeqqaat suliniutip nunaminertaq arsaarinnissutigineqartoq illoqarfiup ineriartornissaanut atorsinnaasuugaluaq. Isornartorsiorneqarpoq tamatumunnga ASN-akuersissutip isummersorsimannginnera.

Soorlu immikkoortoq 3-mi inatsisit tungaviini allaqqasoq, nuummi nunat tamat miffigisinnaasaannik mittarfiliorneq naalakkersuisunit inatsisitigut akuerineqarnikuuvoq, aamma allanik eqqarsaasersorneq nunaminertamik atuisinnaanermut tungatillugu taamaattumik qanoq Naalakkersuisut allamik qinaasisinnaaneraluanik ASN-akuerineqarnerani isummersornissamut inissinngilaq.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Mette Skarregaard Pedersen

5. Ilanngussat kakkiunneqartut

Ilanngussaq A	Udtalelse af 29. April 2019 fra Kalaallit Airports A/S
Ilanngussaq B	Procesnotat af 30 april 2019 for udvidelsen af Nuuk Lufthavn
Ilanngussaq C	Kommuneplantillæg 3E5-1, Nuuk Airport, oktober 2016
Ilanngussaq D	Referat af borgermøde den 12. marts 2018
Ilanngussaq E	Referat af borgermøde den 11. december 2018
Ilanngussaq F	Peter Barfoeds høringssvar af 3. april 2018
Ilanngussaq G	Kommuneqarfik Sermersooq høringssvar af 13. februar 2018

Ilanngussaq H

Kommunenqarfik Sermersooq høringssvar i 2. runde af 14. december
2018